

1

La bona vida s'acaba

Era a finals de l'any 1897.

Els homes havien trobat or al Canadà i a Alaska, a l'extrem nord-occidental de l'Amèrica del Nord, en unes terres llunyanes i deshabitades, cobertes de neu quasi tot l'any.

Era molt difícil arribar-hi

i, encara més, viure-hi.

No hi havia cap mitjà de transport,

i, per desplaçar-se,

els homes utilitzaven trineus tirats per gossos.

Però només els gossos forts i resistents

podien sobreviure i treballar en aquell clima tan fred.

Buck, el protagonista d'aquesta història, no semblava pas destinat a tirar un trineu. Vivia feliç a la casa del jutge Miller, a prop de San Francisco, una ciutat al sud-oest dels Estats Units.

Un **mosso** és un criat jove, encarregat de feines senzilles.

La casa era assolellada, i l'envoltaven jardins amb gespa, arbres, horts i pastures per als animals. Hi treballava molta gent: **mossos**, jardiners i criats.

Un **santbernat** és un gos molt alt i fort, de pèl curt i espès, que es fa servir sovint per buscar persones perdudes a la neu.

Buck havia heretat el cos del seu pare, un **santbernat**, i la bellesa i la intel·ligència de la seva mare, una gossa de raça pastor escocès.

Buck tenia quatre anys i semblava el rei d'aquella casa; tant les persones com els altres gossos que hi vivien s'esforçaven per complaure'l.

Era el company inseparable del jutge Miller: el seguia a tot arreu, o seia als seus peus mentre llegia a la biblioteca.

Acompanyava els fills grans quan muntaven a cavall i les filles mentre passejaven.

També jugava amb els nens petits al jardí.

Buck vivia com un senyor i n'estava molt satisfet, però era una mica egoista.

Es mantenia en bona forma perquè feia molt exercici:
caçava, pescava i, de tant en tant es banyava al riu.

Tenia el pèl espès, brillant i suau com la seda,
el front i el pit amb una taca blanca
en forma d'estrella,
el morro amb taques vermelloses
i les potes fortes i ben dretes.
La seva mirada era intel·ligent i tothom l'admirava.

Buck no ho sabia,
però reunia totes les condicions que calia
per ser un bon animal de tir,
d'aquells que arrossegaven els trineus carregats
per les terres gelades d'Alaska i del Canadà.
Els aventurers que s'arriscaven a anar-hi a buscar or,
pagaven preus molt alts per gossos com ell.

Un dia, l'ajudant d'un dels jardiniers
va pensar que, si aconseguia vendre Buck,
podria guanyar diners fàcilment.
Els necessitava
perquè havia de pagar molts deutes.

Una nit, quan tots els de la casa dormien,
va treure el gos a passejar.
Buck el va seguir sense sospitar res,
perquè es refiava de tots els que vivien amb ell.

Van arribar a l'estació, on els esperava un home
que va pagar molts diners per l'animal.

Buck no entenia el comportament del mosso,
ni tampoc per què el deixava sol
amb un desconegut.

No sabia que, a partir de llavors,
aquell seria el seu amo.

Perquè no s'escapés,
l'home li va lligar una corda al voltant del coll.

Buck es va indignar.

No estava acostumat a aquesta mena de tracte.

Per això va voler mossegar-li la mà,
però el nou amo va estrènyer la corda,
de manera que el gos gairebé no podia respirar.

Després va sentir que la hi afluixaven
i el llançaven dins el vagó d'un tren de mercaderies.

El tren va arrencar al cap de poc,
camí de San Francisco.

En arribar-hi, uns altres homes van entrar al vagó
i van tancar Buck en una gàbia amb barrots de ferro.
L'animal se sentia profundament trist.

No entenia res del que passava:
per què el maltractaven?, què volien aquells homes?

L'endemà, el tren va continuar el viatge.
Ningú no va anar a treure'l de la gàbia.

Buck estava furiós.
Va passar dos dies sense menjar ni beure.
Tenia gana i set i, sobretot, se sentia ofès
perquè aquella gent es burlava d'ell.

Quan van arribar a l'estació de Seattle,
ja molt a prop de la frontera amb el Canadà,
van baixar del tren i el van portar
a un pati estret, de parets altes.
Allí l'esperava un home petit i gras,
que fumava una pipa i portava un jersei vermell.

Buck va endevinar que aquell home
era també un enemic
i li va ensenyar les dents amb tota la fúria.

Llavors, l'home va agafar un bastó gruixut
i va fer sortir el gos de la gàbia.

—Què, noi? —li va dir—. Em faràs bona cara?

Buck, que abans no s'enfadava mai,
ara estava desconegut.
Tenia els ulls vermells i treia escuma per la boca,
amb una expressió ferotge.
Sense pensar-s'ho gens, va saltar damunt de l'home,
que, en l'últim moment,
li va donar una forta bastonada al cap.

El gos va caure, però es va recuperar
i va tornar a atacar-lo.
Llavors va rebre més cops de bastó,
fins que va quedar estès a terra, sense forces.

L'home se li va acostar tranquil·lament i li va dir:

—Com va això? Et dius Buck, oi?
Bé, ja n'hi ha prou per avui.
Has après la lliçó i saps el que has de fer.
Jo també sé què haig de fer.
Si ets un bon gos, tot anirà bé;
si no, aquí tens el bastó. Ja m'entens, oi?

L'home li va passar la mà pel cap ple de sang.
Després li va portar una galleda plena d'aigua
i li va donar trossos de carn crua.

Buck va aprendre una lliçó
que ja no oblidaria mai més:
no podia fer res contra un home amb un bastó.

En aquell pati, cada dia hi arribaven més gossos.
Aquell home els comprava per revendre'ls
a tothom que en necessités algun per als trineus.
No tots eren **dòcils**, però al final,
després de rebre unes quantes bastonades,
tots aquells animals aprenien les normes.

Algú és **dòcil**
si es deixa manar,
si fa
el que li diuen
sense protestar.

Buck veia que no hi havia més remei
que obeir la llei del més fort.
Obeïa, però sense perdre la dignitat.
No anava mai a llepar les mans d'aquell home,
com feien altres gossos,
i procurava mantenir-se'n a distància,
encara que sempre vigilava els seus moviments.

Un dia va aparèixer un home morè, petit i prim.
Es deia Perrault i parlava un anglès molt estrany,
perquè era de la part francesa del Canadà.
Feia el servei de correus
entre els campaments dels miners
i buscava gossos per al seu trineu.

—Renoï! –va exclamar quan va veure Buck–.
És un gos magnífic.
Us el compro. Quant en voleu?

—En vull 300 **dòlars** –va dir el **tractant** en gossos–.
I penseu que és un regal.
Enlloc no trobareu un animal com aquest.

Perrault només va fer una rialleta.
Hi entenia molt, en gossos,
i s'havia adonat de seguida
que Buck era un animal excel·lent.
«Un entre deu mil», pensava mentre pagava.

El **dòlar**
és la moneda
dels Estats Units.

Un **tractant**
és algú
que comercia
en alguna cosa.

També va comprar una gossa de raça terranova,
que es deia Curly.

Com tots els animals d'aquesta raça,
que rep el nom de l'illa de Terranova,
situada a l'est del Canadà,
Curly era alta i forta,
amb unes orelles llargues i penjants
i el pèl llarg i negre, i molt intel·ligent.

Perrault estava segur que, amb aquelles bèsties,
repartiria el correu molt més de pressa.

A més de Buck i Curly,
Perrault va comprar dos gossos més.
Un es deia Spitz i era gran i blanc com la neu.
Tenia molta experiència en el tir
perquè havia participat en expedicions científiques
a les zones gelades i deshabitades del Canadà.
Spitz era simpàtic, però ningú no es podia fiar d'ell
perquè tenia dues cares: mentre somreia,
pensava en la manera d'enganyar els altres.
Buck se'n va adonar el primer dia,
quan li va robar el menjar del seu primer àpat.

L'altre gos es deia Dave. No li interessava res,
semblava trist i sempre estava de mal humor.
Buscava la soledat
i només desitjava menjar i dormir.

Els quatre gossos van seguir el nou amo,
que els va portar a un vaixell.
Allí els va deixar a càrrec del seu ajudant François,
un **mestís** de pell fosca i molt alt.

El vaixell **va salpar** de seguida.
Buck va estar content d'abandonar la gossera.
Li va semblar que els seus nous amos
sabien tractar els gossos.

Els dies a bord del vaixell se li feien llargs
i cada vegada tenia més fred.
Mai no n'havia tingut tant.

Un dia, el vaixell es va aturar.
Els passatgers van començar a anar d'un cantó a l'altre,
tot preparant-se per desembarcar.

François va lligar els gossos i els va pujar a **coberta**.
Tot seguit van baixar a terra.

De cop, Buck va notar que les potes se li enfonsaven
en una cosa blanca.
Era com una pols freda i mullada.
Llavors va veure que queia del cel
i en va agafar amb la boca:
cremava com el foc,
es desfeia i era com aigua.

Es diu que algú
o algun animal
és **mestís**
si els seus pares
són de races
diferents.
En aquest cas
es tracta
de les races índia
i blanca.

Un vaixell **salpa**
quan puja
l'àncora a bord
per sortir del port
i començar
a navegar.

La **coberta**
d'un vaixell és
el seu pis
superior,
que dóna
a l'exterior.

No entenia què era, allò.
Tots reien i van fer que Buck se sentís avergonyit,
sense saber ben bé per què.
Era la primera vegada que veia la neu.